

**ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH KHÁNH HÒA**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 10820/UBND-TH

Khánh Hòa, ngày 27 tháng 9 năm 2024

V/v triển khai mô hình Chợ
thanh toán không dùng tiền mặt
trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa.

Kính gửi:

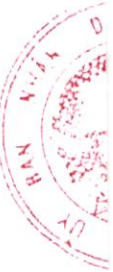
- Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh;
- Các sở, ban, ngành thuộc tỉnh;
- Ngân hàng Nhà nước Chi nhánh Khánh Hòa;
- UBND các huyện, thị xã, thành phố;
- Các Hội, đoàn thể: Liên hiệp phụ nữ tỉnh, Cựu chiến binh tỉnh, Nông dân tỉnh, Tỉnh đoàn Khánh Hòa.

Triển khai Quyết định số 5019/QĐ-UBND ngày 31/12/2021 của UBND tỉnh Khánh Hòa về ban hành Chương trình hành động triển khai thực hiện Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt tại Việt Nam trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2021-2025, Kế hoạch số 1107/KH-UBND ngày 29/01/2024 của UBND tỉnh về chuyển đổi số tỉnh Khánh Hòa năm 2024; theo Báo cáo số 1046/BC-KHH ngày 19/9/2024 về kết quả triển khai thí điểm Mô hình chợ thanh toán không dùng tiền mặt tại Chợ Xóm Mới, Chợ Đầm, Chợ Vĩnh Hải, Chợ Phương Sơn và đề nghị của Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Chi nhánh Khánh Hòa tại công văn số 1047/KHH-THKT ngày 19/9/2024, UBND tỉnh đề nghị các cơ quan, đơn vị có liên quan nghiên cứu Mô hình triển khai Chợ thanh toán không dùng tiền mặt (gửi kèm) đồng thời thực hiện các nội dung sau:

1. Đề nghị Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh, Hội Cựu chiến binh tỉnh, Hội Nông dân tỉnh, Tỉnh đoàn Khánh Hòa phối hợp NHNN Chi nhánh Khánh Hòa, UBND các huyện, thị xã, thành phố đẩy mạnh tuyên truyền cho người dân, tiểu thương, hộ kinh doanh về lợi ích khi thực hiện thanh toán không dùng tiền mặt (khoản 1, Mục III Mô hình triển khai chợ thanh toán không dùng tiền mặt) và chủ động, tích cực sử dụng hình thức quét mã QR khi đi mua sắm, tiêu dùng.

2. Các sở, ban, ngành thuộc tỉnh

- Chủ động phối hợp NHNN Chi nhánh Khánh Hòa triển khai hiệu quả Chương trình hành động triển khai thực hiện Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt tại Việt Nam trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2021-2025 và mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt.

- Quán triệt cán bộ, công chức, viên chức, người lao động, các đơn vị trong phạm vi quản lý tích cực thực hiện thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) khi thanh toán hàng hóa, dịch vụ và tiêu dùng tại các chợ, siêu thị, trung tâm thương mại trên địa bàn tỉnh; lan tỏa việc TTKDTM đến với người dân, đẩy mạnh kinh tế số, xã hội số, thực hiện Đề án chuyển đổi xanh tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2024 - 2030.

3. Sở Thông tin và Truyền thông chỉ đạo Đài Phát thanh và Truyền hình Khánh Hòa, Báo Khánh Hòa và các cơ quan thông tấn báo chí trên địa bàn tỉnh

- Tuyên truyền sâu, rộng cho người dân, tiểu thương, hộ kinh doanh trên địa bàn tỉnh nhận thức lợi ích khi thực hiện thanh toán không dùng tiền mặt tại chợ, siêu thị, trung tâm thương mại (khoản 1, Mục III Mô hình triển khai chợ thanh toán không dùng tiền mặt), để từ đó, tiểu thương, hộ kinh doanh chủ động chuyển đổi hình thức thanh toán từ tiền mặt sang thanh toán thông qua tài khoản ngân hàng, quét mã QR Code.

- Tiếp tục tích cực tuyên truyền các chủ trương của Chính phủ, Tỉnh ủy, UBND tỉnh về chuyển đổi số, thanh toán không dùng tiền mặt.

4. Sở Công thương chủ trì, phối hợp với Sở Tài chính nghiên cứu mô hình triển khai Chợ thanh toán không dùng tiền mặt để tham mưu UBND tỉnh các chính sách tài chính phù hợp nhằm khuyến khích tiểu thương, hộ kinh doanh tại các chợ, siêu thị, trung tâm thương mại tích cực thực hiện thanh toán không dùng tiền mặt, quét mã QR trong kinh doanh.

5. UBND các huyện, thị xã, thành phố

- Chủ động phối hợp chặt chẽ với NHNN Chi nhánh Khánh Hòa để triển khai Chợ thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn quản lý.

- Nghiên cứu các chính sách ưu đãi để khuyến khích hộ kinh doanh, tiểu thương tại chợ, siêu thị, trung tâm thương mại tích cực tham gia TTKDTM, quét mã QR theo thẩm quyền.

- Chỉ đạo Ban quản lý các chợ trên địa bàn cực phối hợp với ngành ngân hàng rà soát và cung cấp danh sách những tiểu thương, hộ kinh doanh chưa tham gia TTKDTM hoặc chưa mở tài khoản thanh toán/mã QR, tăng cường tuyên truyền tiểu thương, hộ kinh doanh để phủ sóng mã QR toàn chợ.

6. Ngân hàng Nhà nước Chi nhánh Khánh Hòa

- Tiếp tục chủ động phối hợp với UBND các huyện, thị xã, thành phố và các sở, ban, ngành liên quan cùng thực hiện việc nhân rộng mô hình chợ TTKDTM.

- Chỉ đạo các Chi nhánh Ngân hàng thương mại trên địa bàn tích cực phối hợp với UBND các huyện, thị xã, thành phố, Ban quản lý các chợ để tuyên truyền,

hướng dẫn tiêu thương, hộ kinh doanh chưa có tài khoản chủ động mở tài khoản, niêm yết mã QR và nhận thanh toán hàng hóa, dịch vụ bằng phương thức TTKDTM, quét mã QR.

Trong quá trình thực hiện, báo cáo kết quả triển khai và những khó khăn vướng mắc vượt thẩm quyền, tham mưu UBND tỉnh chỉ đạo các cơ quan, đơn vị có liên quan thực hiện./.

(Sao kèm Báo cáo 1046/BC-KHH ngày 19/9/2024 của Ngân hàng Nhà nước Chi nhánh Khánh Hòa và Mô hình triển khai chợ thanh toán không dùng tiền mặt)

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Tỉnh ủy (báo cáo);
- Chủ tịch UBND tỉnh (báo cáo);
- Báo KH, Đài PTTH KH (thực hiện);
- Lưu: VT, TL, HL. 2

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Lê Hữu Hoàng

MÔ HÌNH TRIỂN KHAI CHỢ THANH TOÁN KHÔNG DÙNG TIỀN MẶT

I. CƠ SỞ XÂY DỰNG MÔ HÌNH

- Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) tại Việt Nam giai đoạn 2021-2025 theo Quyết định số 1813/QĐ-TTg ngày 28/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ.

- Quyết định số 5019/QĐ-UBND ngày 31/12/2021 của UBND tỉnh Khánh Hòa về ban hành Chương trình hành động triển khai thực hiện Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt tại Việt Nam trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2021-2025.

- Quyết định số 2006/QĐ-NHNN ngày 17/12/2021 của Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Việt Nam ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Quyết định số 1813/QĐ-TTg ngày 28/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ.

- Chiến lược tài chính toàn diện quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 theo Quyết định số 149/QĐ-TTg ngày 22/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ; Kế hoạch số 3681/KH-UBND ngày 16/4/2020 của UBND tỉnh về thực hiện Chiến lược tài chính toàn diện quốc gia trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa.

- Thông báo số 250/TB-UBND ngày 07/6/2024 về Kết luận của Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Tấn Tuấn - Trưởng Ban Chỉ đạo chuyển đổi số tỉnh tại Phiên họp lần thứ sáu Ban Chỉ đạo chuyển đổi số tỉnh Khánh Hòa.

II. MỤC TIÊU

- Nâng cao nhận thức của tiểu thương, hộ kinh doanh và người dân về thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM), từ đó, chuyển đổi hình thức thanh toán từ tiền mặt sang thanh toán thông qua tài khoản ngân hàng, quét mã QR; lan tỏa việc TTKDTM đến với người dân, đẩy mạnh kinh tế số, xã hội số, thực hiện Đề án chuyển đổi xanh tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2024 - 2030.

- Tạo hiệu ứng truyền thông, nhân rộng mô hình, từng bước đưa phương thức thanh toán số trở thành công cụ thanh toán chủ yếu trong giao dịch, mua bán hàng hóa của người dân mọi nơi, mọi lúc.

- Đến hết năm 2025, trên địa bàn tỉnh (tại các chợ hạng 1-3), tỷ lệ tiểu thương, hộ kinh doanh phủ sóng QR đạt 90%.

III. CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN

1. Nội dung tuyên truyền

Công tác tuyên truyền đóng vai trò rất quan trọng, là một trong những yếu tố quyết định sự thành công của việc xây dựng mô hình chợ thanh toán không dùng tiền

mặt. Cần truyền tải để người bán và người mua tại chợ hiểu được thông điệp: "***Chợ thanh toán không dùng tiền mặt (Chợ số) là xu hướng tất yếu, mang lại nhiều lợi ích cho người tham gia và góp phần xây dựng kinh tế địa phương***".

Cụ thể:

- Hạn chế được các rủi ro khi giao dịch thanh toán bằng tiền mặt như mất cắp, tiền rách, tiền bẩn, tiền giả;

- Thực hiện mọi lúc, mọi nơi, nhanh chóng, chính xác số tiền cần thanh toán (mà không cần chuẩn bị tiền nhỏ, lẻ như khi thanh toán bằng tiền mặt). Không cần kiểm đếm, dễ dàng quản lý.

- TTKDTM còn đem lại nhiều lợi ích to lớn đối với xã hội và việc phát triển kinh tế đất nước. Giảm chi phí in ấn tiền, chi phí vận chuyển, kiểm đếm và bảo quản tiền. Thu hút nhiều hơn các khoản tiền nhàn rỗi trong xã hội, tăng nguồn vốn đầu tư, mở rộng sản xuất.

- Phương thức thanh toán QR Code đơn giản, nhanh chóng, thuận tiện, độ chính xác cao và tương thích với nhiều ứng dụng ngân hàng nên đang được phủ sóng rộng rãi. Với 01 chiếc điện thoại thông minh có kết nối Internet, khách hàng khi đi chợ chỉ cần thao tác quét mã để thanh toán, thực hiện được tất cả các giao dịch tại chợ.

2. Đơn vị thực hiện tuyên truyền

- Cần sự tham gia của UBND các cấp và các sở, ban, ngành liên quan để thực hiện tuyên truyền sâu rộng đến người dân, tiêu thương như: Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, Sở Thông tin truyền thông, Đoàn thanh niên, Hội Liên hiệp phụ nữ, các Hội, Liên đoàn lao động, UBND các xã, phường, thị trấn...

- Hệ thống ngân hàng trên địa bàn: Ngân hàng Nhà nước(NHNN) Chi nhánh tỉnh và các Chi nhánh Ngân hàng thương mại.

- Các công ty dịch vụ viễn thông (VNPT, Viettel...), Công ty VNPay...

3. Hình thức thực hiện

- Tuyên truyền thông qua tiếp cận trực tiếp, qua tổ chức các sự kiện, buổi họp, sinh hoạt,...

- Tuyên truyền thông qua báo, đài truyền hình, hệ thống đài truyền thanh các cấp, loa phát thanh tại chợ, trang thông tin điện tử các đơn vị, cổng thông tin điện tử của UBND các cấp, qua các ứng dụng như Zalo, Facebook, Youtube,... Ứng dụng công nghệ và các nền tảng mạng xã hội để tăng tính lan tỏa, đồng thời vẫn đảm bảo dễ hiểu, dễ nhớ, dễ vận dụng, cung cấp thông tin minh bạch theo đúng quy định của pháp luật.

4. Thời gian thực hiện tuyên truyền

Công tác tuyên truyền phải luôn được quan tâm, triển khai thường xuyên, liên tục ở UBND các cấp và đẩy mạnh hơn nữa trước và trong thời gian các đơn vị triển khai Mô hình.

VI. TỔ CHỨC TRIỂN KHAI

1. Công tác chuẩn bị

- Đơn vị chủ trì (UBND huyện, thị xã, thành phố) phối hợp với NHNN Chi nhánh lên kế hoạch cụ thể triển khai thực hiện Chợ thanh toán không dùng tiền mặt.

- Đơn vị chủ trì thông báo việc triển khai Chợ thanh toán không dùng tiền mặt đến UBND xã/phường, Ban Quản lý (BQL) chợ; NHNN Chi nhánh chỉ đạo các chi nhánh ngân hàng thương mại (NHTM) trên địa bàn để đăng ký tham gia.

- Ban Quản lý Chợ rà soát, nắm bắt thông tin (yêu cầu người bán hàng tại chợ (tiểu thương) cung cấp thông tin về việc có sử dụng điện thoại thông minh kèm dịch vụ 3G; có tài khoản thanh toán (TKTT)/mã QR hay chưa) để cung cấp cho cơ quan đang quản lý chợ. Đối với thông tin liên quan cấp mã QR, chuyển cho các NHTM; đối với thông tin về cung cấp dịch vụ 3G/4G, chuyển cho các đơn vị cung cấp dịch vụ viễn thông (VNPT, Viettel...) để tiếp cận khách hàng.

- Ban Quản lý Chợ chuẩn bị nhân sự để phối hợp hỗ trợ nhân viên NHTM có thể tiếp cận tất cả tiểu thương đang kinh doanh tại chợ chưa trang bị QR code.

- NHTM đăng ký tham gia, chuẩn bị nhân sự và các phương tiện cần thiết để cung cấp tài khoản/ mã QR cho tiểu thương nhanh chóng, thuận tiện. Trong trường hợp khách hàng sử dụng điện thoại thông minh nhưng chưa có 3G, nhân viên ngân hàng chủ động mở 3G của mình để phát wifi thực hiện cấp mã QR, sau đó chuyển thông tin khách hàng này cho đơn vị cung cấp dịch vụ viễn thông, để tiếp cận khách hàng trang bị 3G.

- Đơn vị chủ trì phối hợp các công ty dịch vụ viễn thông để tuyên truyền tiểu thương trang bị điện thoại thông minh và sử dụng 3G/4G (theo Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, từ ngày 16/9/2024 sẽ dừng công nghệ di động 2G, phổ cập điện thoại thông minh).

- Hợp các bên để thống nhất phương thức triển khai, thời gian tiến hành, phân công nhiệm vụ và kinh phí thực hiện.

2. Triển khai thực hiện

- BQL các Chợ phát loa thông báo: (i) Thời gian triển khai mô hình; (ii) Việc mở tài khoản, cung cấp mã QR hoàn toàn miễn phí; (iii) Đề nghị tiểu thương, hộ kinh doanh, người đi chợ mang theo căn cước công dân, phối hợp, tạo điều kiện để nhân viên ngân hàng mở tài khoản thanh toán, cung cấp và hỗ trợ niêm yết mã QR; (iv)

Tiểu thương, người đi chợ chủ động kết nối chuyển đổi sang điện thoại thông minh có trang bị 3G/4G/5G.

- Treo băng rôn tuyên truyền tại chợ để tăng thêm hiệu ứng về nhân quan cho tiểu thương, người đi chợ.

- Các NHTM bố trí gian hàng tại chợ hoặc tiếp cận trực tiếp tiểu thương, người đi chợ để tư vấn, lấy thông tin, mở tài khoản; đồng thời hướng dẫn khách hàng các kỹ năng thanh toán QR an toàn, bảo mật, tránh trường hợp kẻ xấu lợi dụng như dán chồng mã QR để trục lợi.

- Đơn vị chủ trì có thể khuyến khích người dân, tiểu thương mở tài khoản, giao dịch bằng mã QR bằng các hình thức khen thưởng, trao thưởng...

- Sau khi kết thúc đợt triển khai, Ban quản lý chợ và các NHTM tổng kết báo cáo kết quả thực hiện cho đơn vị chủ trì.

3. Tổng kết, rút kinh nghiệm

Đơn vị chủ trì căn cứ trên kết quả báo cáo của các đơn vị để tổng kết, rút kinh nghiệm (có thể tiến hành khảo sát thêm từ phía tiểu thương để tìm hiểu thêm về nhu cầu, khó khăn, vướng mắc của tiểu thương), báo cáo cấp có thẩm quyền./.

BÁO CÁO

Kết quả triển khai triển khai thí điểm mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt tại Chợ Xóm Mới, Chợ Đầm, Chợ Vĩnh Hải, Chợ Phương Sơn

Triển khai Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) tại Việt Nam giai đoạn 2021-2025 theo Quyết định số 1813/QĐ-TTg ngày 28/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ, Quyết định số 5019/QĐ-UBND ngày 31/12/2021 của UBND tỉnh Khánh Hòa về ban hành Chương trình hành động triển khai thực hiện Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt tại Việt Nam trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2021-2025; Quyết định số 2006/QĐ-NHNN ngày 17/12/2021 của Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Việt Nam ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Quyết định số 1813/QĐ-TTg ngày 28/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ; NHNN Chi nhánh tỉnh Khánh Hòa phối hợp Sở Công thương, UBND thành phố Nha Trang triển khai thí điểm mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt Chợ Xóm Mới, Chợ Đầm, Chợ Vĩnh Hải, Chợ Phương Sơn trên địa bàn thành phố Nha Trang, báo cáo kết quả thực hiện như sau:

I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, TRIỂN KHAI

1. Về phía NHNN Chi nhánh tỉnh Khánh Hòa

NHNN Chi nhánh đã ban hành các kế hoạch: Kế hoạch số 1181/KH-KHH ngày 29/11/2023 về Xây dựng và nhân rộng các mô hình thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa; Kế hoạch số 220/KH-KHH ngày 08/3/2024 triển khai nhiệm vụ tại Đề án 06 trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa năm 2024; Kế hoạch số 219/KH-KHH ngày 08/3/2024 triển khai nhiệm vụ chuyển đổi số Ngân hàng Khánh Hòa năm 2024, Kế hoạch 859/KH-KHH ngày 02/8/2024 về thí điểm triển khai Chợ thanh toán không dùng tiền mặt và các văn bản chỉ đạo các tổ chức tín dụng (TCTD) trong hoạt động thanh toán trên địa bàn.

2. Về phía UBND TP. Nha Trang

Ban hành Kế hoạch số 5036/KH-UBND ngày 26/6/2024 về triển khai mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn thành phố Nha Trang; Kế hoạch số 5836/KH-UBND ngày 23/7/2024 về tổ chức ra mắt Chợ thanh toán không dùng tiền mặt.

3. Về phía Sở Công thương

Phối hợp chặt chẽ UBND TP. Nha Trang và NHNN Chi nhánh tỉnh Khánh Hòa trong công tác chỉ đạo triển khai thí điểm mô hình chợ.

II. TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

1. Công tác chuẩn bị

- NHNN Chi nhánh ban hành văn bản thông báo về Mô hình chợ thí điểm đến các chi nhánh ngân hàng thương mại (NHTM) trên địa bàn, tiếp nhận NHTM đăng ký tham gia.

* Kết quả: có 09 chi nhánh NHTM đăng ký tham gia, gồm: Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Chi nhánh Khánh Hòa, Ngân hàng TMCP Công Thương Chi nhánh Khánh Hòa, Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương Tín Chi nhánh Khánh Hòa, Ngân hàng TMCP Á Châu Chi nhánh Khánh Hòa, Ngân hàng TMCP Đông Nam Á Chi nhánh Nha Trang, Ngân hàng TMCP An Bình Chi nhánh Khánh Hòa, Ngân hàng TMCP Tiên Phong Chi nhánh Nha Trang, Ngân hàng TMCP Bắc Á Chi nhánh Khánh Hòa, Ngân hàng TMCP Phát triển Thành phố Hồ Chí Minh Chi nhánh Nha Trang.

- UBND TP. Nha Trang chỉ đạo Ban Quản lý Chợ Xóm Mới, Chợ Đầm, Chợ Vĩnh Hải, Chợ Phương Sơn chuẩn bị về số liệu, phân bố nhân sự¹ và các nội dung cần thiết để hỗ trợ ngành ngân hàng. Trên cơ sở danh sách người bán hàng tại chợ (tiểu thương) được các BQL chợ cung cấp, NHNN Chi nhánh tiến hành phân bổ TCTD tham gia tại các chợ và số lượng tiểu thương tiếp cận cho phù hợp.

- NHNN Chi nhánh đã tổ chức cuộc họp với 09 NHTM vào ngày 17/7/2024 để bàn về phương thức triển khai, thảo luận về những thuận lợi, cũng như khó khăn, vướng mắc cần khắc phục; tổ chức họp với Sở Công thương, UBND TP. Nha Trang và đại diện BQL các chợ vào ngày 22/7/2024 để bàn về phương thức phối hợp, thực hiện. Ngoài ra, tạo các group chat trên ứng dụng Zalo để nắm bắt, triển khai công việc và xử lý các khó khăn vướng mắc được nhanh chóng giữa đơn vị chủ trì và các đơn vị phối hợp.

2. Triển khai thực hiện

a) Công tác tuyên truyền

- NHNN Chi nhánh soạn thảo các nội dung để tuyên truyền phát loa tại các chợ; UBND TP Nha Trang cho thực hiện đọc, ghi âm và gửi cho các BQL chợ phát thống nhất, đồng loạt trước và trong thời gian triển khai thí điểm Chợ thanh toán không dùng tiền mặt. Theo đó, các chi nhánh NHTM sẽ hỗ trợ tiểu thương, hộ kinh doanh và người dân chuyển đổi hình thức thanh toán từ tiền mặt sang thanh toán chuyên khoản, quét mã QR thông qua việc mở tài khoản, cung cấp mã QR hoàn toàn miễn phí và cung ứng các dịch vụ kèm theo; đồng thời đề nghị tiểu thương mang theo căn cước công dân, phối hợp, tạo điều kiện để nhân viên ngân hàng mở tài

¹ Có 18 thành viên Ban Quản lý các chợ tham gia hỗ trợ triển khai

khoản, cung cấp và hỗ trợ niêm yết mã QR Code, chủ động kết nối chuyển đổi sang điện thoại 3G/4G để thuận tiện trong giao dịch.

- Treo băng rôn, phướn tuyên truyền tại 4 chợ với nhiều khẩu hiệu ngắn gọn, dễ thấy, dễ nhớ, tạo hiệu ứng lan tỏa.

- NHNN Chi nhánh tạo chuyên mục "Thanh toán không dùng tiền mặt" trên Trang thông tin điện tử của Chi nhánh.

- NHNN Chi nhánh phối hợp với Sở Thông tin truyền thông, Báo Khánh Hòa, Đài Phát thanh truyền hình Khánh Hòa đẩy mạnh tuyên truyền cho người dân, tiểu thương.

- UBND TP. Nha Trang chỉ đạo các đơn vị trực thuộc tuyên truyền thông qua hệ thống đài truyền thanh cấp xã, trang thông tin điện tử thành phố, cổng thông tin điện tử của UBND các xã, phường, qua các ứng dụng như Zalo, Facebook, Youtube...

- Thành Đoàn Nha Trang, Hội Liên hiệp phụ nữ, Hội Nông dân, Hội Cựu chiến binh, Liên đoàn lao động thành phố, UBND các xã, phường phối hợp đồng bộ tuyên truyền nâng cao nhận thức cho tiểu thương, người dân về thanh toán không dùng tiền mặt tại chợ.

b) Triển khai mở tài khoản, cấp mã QR cho tiểu thương, người dân

- Trong 02 ngày 10 và 11/8/2024, các NHTM bố trí gian hàng tại chợ được phân bổ, tiếp cận tiểu thương, người đi chợ để tư vấn, lấy thông tin, mở tài khoản; đồng thời hướng dẫn khách hàng các kỹ năng thanh toán QR an toàn, bảo mật, tránh trường hợp kẻ xấu lợi dụng như dán chồng mã QR để trục lợi. Trong thời gian này, các NHTM đã triển khai các chương trình quà tặng để khuyến khích khách hàng tích cực hưởng ứng tham gia.

- Công ty viễn thông VNPT Khánh Hòa phối hợp tuyên truyền cho tiểu thương, người dân về lộ trình chấm dứt phủ sóng 2G, hướng dẫn cài đặt 3G/4G.

- Ban Quản lý chợ mở loa tuyên truyền tiểu thương, hỗ trợ nhân viên ngân hàng tiếp cận tiểu thương.

* Kết quả: Các NHTM đã mở mới 258 tài khoản, trong đó tiểu thương 232 tài khoản, khách vãng lai (người đi chợ 26 tài khoản). Tổng số tiểu thương tại 4 chợ có tài khoản giao dịch là 1.672, chiếm tỷ trọng 96,85%². Khai thác được 02 tiểu thương sử dụng máy POS.

c) Lễ ra mắt Chợ thanh toán không dùng tiền mặt

² Có 428 tiểu thương trong danh sách do BQL chợ cung cấp đã nghỉ bán, đóng sạp, làm kho hoặc không có mặt trong thời gian triển khai (sau khi đã loại bỏ các trường hợp trùng lặp)

Lễ ra mắt Chợ thanh toán không dùng tiền mặt tổ chức vào ngày 16/8/2024 với mục đích: (i) Thúc đẩy và khuyến khích hoạt động chuyển đổi số, đẩy mạnh thanh toán không dùng tiền mặt tại các chợ trên địa bàn thành phố; (ii) Tạo hiệu ứng truyền thông và nhân rộng mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) trên địa bàn qua đó thu hút đông đảo tiểu thương và nhân dân tham gia TTKDTM.

Lễ ra mắt có sự tham dự của tiểu thương, các Hội, Liên đoàn, Thành đoàn thành phố và UBND các xã, phường với mục đích để các đơn vị học tập, tiếp tục triển khai mô hình tại các chợ còn lại trên địa bàn tỉnh.

Để tiểu thương tại chợ tích cực tham gia TTKDTM, ngành Ngân hàng đã thông báo tặng thưởng một tiểu thương tại mỗi chợ có lượt giao dịch cao nhất trong tuần lễ thí điểm 01 điện thoại thông minh và sim 3G miễn phí 01 năm.

d) Khảo sát sau triển khai

Các ngân hàng đã phối hợp BQL 4 Chợ thực hiện khảo sát tiểu thương tại chợ về trải nghiệm thanh toán giao dịch bằng mã QR, kết quả như sau:

Tổng số phiếu khảo sát: 1.266 phiếu (chiếm 75,72 % tiểu thương có tài khoản thanh toán tại 04 chợ), trong đó, tiểu thương nhận xét thanh toán bằng phương thức QR rất nhanh chóng thuận tiện đạt 70,93%, tiết kiệm, hiệu quả 19,67%; có 77,17% tiểu thương hài lòng với dịch vụ do ngân hàng cung cấp, 0,39% không hài lòng, 11,69% không có ý kiến, ý kiến khác 9,87% (các trường hợp không có ý kiến hoặc có ý kiến khác chủ yếu tập trung vào các trường hợp tiểu thương không có nhu cầu mở mới tài khoản hoặc không muốn mở tài khoản do lớn tuổi, chưa có điện thoại thông minh, hoàn cảnh khó khăn v.v...). Một số tiểu thương có đề xuất không thu phí quản lý tài khoản và các phí kèm theo như phí báo biến động số dư, đề xuất phủ sóng wifi khu vực chợ Đầm. Một số tiểu thương đã nêu được các tiện ích khi sử dụng phương thức thanh toán bằng mã QR như mã QR gọn, không chiếm diện tích, dễ thanh toán, dễ thực hiện, thủ tục đơn giản, không mất phí lắp đặt, dễ di chuyển, khó mất cắp, không lo tiền rách...

e) Trao thưởng

Ban lãnh đạo NHNN Chi nhánh tỉnh và 04 NHTM có tiểu thương mở tài khoản thanh toán đạt lượt giao dịch cao nhất đã đến tận 04 chợ để tổ chức Lễ trao thưởng và tiếp tục tuyên truyền, vận động khuyến khích người dân và tiểu thương tích cực tham gia TTKDTM trong giao dịch mua bán hàng hóa tại chợ. Cũng trong đợt này, NHNN Chi nhánh tỉnh phối hợp với Báo Khánh Hòa, Đài Phát thanh truyền hình Khánh Hòa đưa tin, bài trên các phương tiện thông tin đại chúng để tiếp tục lan tỏa hoạt động này đến các địa phương khác trong toàn tỉnh.

III. THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN

1. Thuận lợi

- Chính sách chuyển đổi số, thực hiện nền kinh tế số, đẩy mạnh thanh toán không dùng tiền mặt được Chính phủ, các Bộ Ngành, Tỉnh ủy và UBND tỉnh quan tâm, chỉ đạo, hướng dẫn, đốc thúc, huy động tối đa các nguồn lực liên quan vào cuộc, đẩy mạnh triển khai, thực hiện.

- Trên cơ sở các chính sách, chương trình hành động, kế hoạch của Chính phủ, NHNN, UBND tỉnh, các cơ quan quản lý nhà nước như NHNN Chi nhánh tỉnh Khánh Hòa, Sở Công thương, UBND TP. Nha Trang đã chủ động bám sát và triển khai hiệu quả, đúng thẩm quyền, nhiệm vụ được giao, tạo sự cộng hưởng mạnh mẽ khi triển khai thí điểm mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt.

- Các bước triển khai đều được lên kế hoạch³ cụ thể, chi tiết; vì vậy các đơn vị tiến hành triển khai theo nội dung phân công không bị lúng túng, chông chéo.

- Về phía các NHTM: thường xuyên thực hiện việc phủ sóng QR tại các Chợ và tuyến phố trên địa bàn; ban hành nhiều chương trình khuyến mãi, ưu đãi để thu hút khách hàng mở tài khoản (miễn phí SMS, hoàn tiền khi áp dụng thanh toán qua app, quà tặng v.v...); việc mở tài khoản nhanh chóng, thuận tiện, cài đặt QR code trực tiếp trên điện thoại khách hàng.

- Về phía tiểu thương, người dân: việc tuyên truyền đầy đủ và thường xuyên về TTKDTM đã giúp họ biết rõ hơn về chính sách thanh toán không dùng tiền mặt; chủ động trang bị điện thoại thông minh, cài đặt 3G (điều kiện cần thiết trong chấp nhận thanh toán bằng mã QR); một bộ phận không nhỏ tiểu thương đã nhận thức được tiện ích trong thanh toán bằng mã QR như nhanh chóng, thuận tiện, tiết kiệm, hiệu quả, không lo tiền rách, tiền giả, mất cắp, QR bố trí tiện gọn, dễ di chuyển...

2. Khó khăn vướng mắc

- Mặc dù phía ngành Ngân hàng đã rất tích cực triển khai mở tài khoản thanh toán và cung cấp mã QR cho tiểu thương tại chợ (khoảng 90% phủ sóng QR) nhưng kết quả đạt được không cao. Lý do: (i) thói quen sử dụng và giữ tiền mặt của người Việt Nam nói chung và tiểu thương, người đi chợ nói riêng, dẫn đến họ không muốn áp dụng thanh toán điện tử mặc dù đã có mở tài khoản thanh toán, có mã QR; (ii) tiểu thương không quan tâm đến việc đề nghị khách hàng thanh toán tiền hàng bằng hình thức KDTM nếu khách hàng không chủ động, thậm chí không bán hàng nếu không có tiền mặt; (iii) người đi chợ, tiểu thương không sử dụng thành thạo điện thoại khi thanh toán mua/bán hàng hóa, đặc biệt là đối tượng người cao tuổi không muốn sử dụng dịch vụ QR Code, không sử dụng điện thoại thông minh...; (iv) khách hàng, tiểu

³ Kế hoạch 859/KH-KHH ngày 02/8/2024 về thí điểm triển khai Chợ thanh toán không dùng tiền mặt; Kế hoạch số 5036/KH-UBND ngày 26/6/2024 về triển khai mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt trên địa bàn thành phố Nha Trang; Kế hoạch số 5836/KH-UBND ngày 23/7/2024 về tổ chức ra mắt Chợ thanh toán không dùng tiền mặt

thương không mang CCCD theo người khi đi chợ, do đó ngân hàng không thể hỗ trợ mở tài khoản (mặc dù đã được tuyên truyền, hướng dẫn trước khi triển khai).

- Về cơ sở vật chất: chi phí để thực hiện phủ sóng wifi miễn phí tại chợ là rất cao. Theo dự toán khảo sát của VNPT Khánh Hòa chi phí trung bình cho thuê wifi tại một chợ khoảng hơn 200 triệu đồng/04 tuần, trong đó Chợ Đầm là hơn 300 triệu đồng/04 tuần. Do đó, người dân phải tự trang bị, cài đặt 3G, nên phần nào ảnh hưởng đến việc tiếp cận phương thức thanh toán không dùng tiền mặt bằng mã QR của khách hàng và tiểu thương.

- Về phía BQL chợ: BQL chợ thực hiện quản lý theo lô/sạp trong chợ, vì vậy không cập nhật các trường hợp lô sạp làm kho, sang nhượng, cho thuê hoặc nghỉ bán. Hiện nay, BQL các chợ tự chủ tài chính trong hoạt động, tại chợ (ngoài thuế) có 04 loại chi phí chính các tiểu thương phải trả: dịch vụ sử dụng điện tích bán hàng tại chợ, dịch vụ phí thu gom, vận chuyển, xử lý rác thải sinh hoạt, tiền điện, tiền nước. Ảnh hưởng của suy thoái kinh tế và dịch bệnh thời gian qua cũng làm ảnh hưởng đến các khoản thu của BQL chợ do tiểu thương nghỉ bán hoặc gặp khó khăn trong kinh doanh... Vì vậy khó có chính sách ưu đãi từ BQL chợ cho các hoạt động TTKDTM.

- Về phía NHTM: khó khăn khi tiếp cận khách hàng do: (i) tiểu thương đã mở tài khoản thanh toán ở nhiều NHTM trước đó nên không muốn mở thêm; (ii) tiểu thương không hợp tác (quên không mang CCCD, không muốn dùng dịch vụ ngân hàng điện tử, không sử dụng điện thoại thông minh...); (iii) phát sinh phí trong sử dụng tài khoản ngân hàng (phí quản lý, phí SMS...) đã hạn chế khuyến khích tiểu thương sử dụng tài khoản, thanh toán bằng mã QR.

Trong đợt triển khai thí điểm, ngành ngân hàng có 9 NHTM tham gia trong thời gian ngắn (07 ngày), chỉ tập trung vào khai thác các tài khoản phát sinh mới tại các đơn vị này, do đó số liệu các lượt giao dịch còn khá khiêm tốn.

IV. BÀI HỌC KINH NGHIỆM

1. Thực hiện đúng, phát huy hiệu quả chủ trương, chính sách của Chính phủ các Bộ Ngành, Tỉnh ủy và UBND tỉnh về kinh tế số, thanh toán không dùng tiền mặt theo Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) tại Việt Nam giai đoạn 2021-2025 của Thủ tướng Chính phủ, Chương trình hành động triển khai thực hiện theo Quyết định số 5019/QĐ-UBND của UBND tỉnh Khánh Hòa và Kế hoạch triển khai theo Quyết định số 2006/QĐ-NHNN của NHNN Việt Nam.

2. Bám sát Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) tại Việt Nam giai đoạn 2021-2025 của Thủ tướng Chính phủ, Chương trình hành động triển khai thực hiện theo Quyết định số 5019/QĐ-UBND của UBND tỉnh Khánh Hòa và Kế hoạch triển khai theo Quyết định số 2006/QĐ-NHNN của NHNN Việt Nam, Kế hoạch số 1107/KH-UBND ngày 29/01/2024 của UBND tỉnh về chuyển đổi số

tỉnh Khánh Hòa năm 2024, Thông báo số 250/TB-UBND ngày 07/6/2024 về Kết luận của Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Tấn Tuân - Trưởng Ban Chỉ đạo chuyển đổi số tỉnh tại Phiên họp lần thứ sáu Ban Chỉ đạo chuyển đổi số tỉnh Khánh Hòa để xây dựng Kế hoạch triển khai Chợ thanh toán không dùng tiền mặt phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương.

3. Công tác tuyên truyền: Huy động sự vào cuộc của các cấp chính quyền địa phương, sở, ban, ngành, các tổ chức đoàn thể như Sở Thông tin truyền thông, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh, Hội Liên hiệp phụ nữ, Hội Nông dân, Hội Cựu chiến binh, Liên đoàn lao động, UBND các xã, phường... để đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao ý thức của người dân, tiêu thương về kinh tế số, thanh toán không dùng tiền mặt; đặc biệt là đối tượng người cao tuổi, tiêu thương thu nhập thấp.

4. NHTM giữ vai trò then chốt trong việc phủ sóng QR tại các chợ. Vì vậy đội ngũ nhân viên do các NHTM cử đi thực hiện cần được đào tạo, trang bị kỹ càng về kỹ năng, phương tiện, thái độ phục vụ chuyên nghiệp, tận tình và nắm bắt được tâm lý của khách hàng để có thể đưa ra những giải pháp và hình thức TTKDTM phù hợp cho từng đối tượng. Ví dụ: Tùy tình hình thực tế khi tiếp cận, cung cấp mã QR cho phù hợp (giấy, gỗ, mica, ép nhựa, màn hình chờ trên điện thoại di động...), đặc biệt tại các khu vực ẩm ướt, hỗ trợ các hàng bán cá, thịt, rau, hoặc người cao tuổi, người không sử dụng thành thạo điện thoại thông minh... để thuận tiện sử dụng mã QR thanh toán. Trong trường hợp khách hàng sử dụng điện thoại thông minh nhưng chưa có 3G, nhân viên ngân hàng chủ động mở 3G của mình để phát wifi thực hiện cấp mã QR, sau đó chuyển thông tin khách hàng này cho đơn vị cung cấp dịch vụ viễn thông, để tiếp cận khách hàng trang bị 3G.

5. Ban quản lý chợ đóng vai trò rất quan trọng để thực hiện thành công mô hình, cần thiết phải thực hiện các nội dung sau: (i) trong công tác chuẩn bị: cung cấp cho NHTM danh sách tiêu thương chưa có tài khoản thanh toán, mã QR để nhân viên ngân hàng chủ động tiếp cận; tránh tiếp cận trùng lặp đối với tiêu thương đã có và đang sử dụng mã QR trong giao dịch hàng ngày; (ii) trong quá trình triển khai: tuyên truyền tiêu thương, hỗ trợ nhân viên ngân hàng hoàn thành nhiệm vụ.

6. Tiêu thương có thể mở tài khoản thanh toán tại nhiều NHTM nhưng chỉ nên sử dụng 1 mã QR trong thanh toán với khách hàng, điều này sẽ giúp cho công tác sàng lọc và thống kê số liệu báo cáo được thuận tiện, dễ theo dõi.

7. Các đơn vị triển khai (NHNN Chi nhánh, UBND thành phố Nha Trang, Sở Công thương...): điều phối, nắm bắt kịp thời các khó khăn vướng mắc trong quá trình thực hiện, luôn chủ động, có giải pháp thay thế kịp thời, đảm bảo triển khai thực hiện mô hình thành công, đạt mục đích đề ra.

IV. KIẾN NGHỊ

Từ kết quả triển khai thí điểm Chợ thanh toán không dùng tiền mặt tại Chợ Xóm Mới, Chợ Đầm, Chợ Vĩnh Hải, Chợ Phương Sơn, với những thuận lợi, khó khăn và bài học kinh nghiệm nêu trên, để tiếp tục triển khai hiệu quả mô hình Chợ TTKDTM trên địa bàn tỉnh, NHNN Chi nhánh tỉnh Khánh Hòa xin đề xuất UBND tỉnh một số kiến nghị như sau:

1. Chỉ đạo các UBND huyện, thành phố, thị xã, các sở, ban ngành, các Hội, Hiệp hội thường xuyên tuyên truyền, nâng cao ý thức của người dân, tiểu thương về kinh tế số, thanh toán không dùng tiền mặt; đẩy mạnh thanh toán không dùng tiền mặt, thanh toán bằng mã QR khi tiêu dùng tại Chợ. Ban Quản lý các chợ tích cực phối hợp ngành ngân hàng bằng cách rà soát và cung cấp những tiểu thương còn chưa tham gia TTKDTM hoặc chưa mở TKTT/mã QR, tăng cường tuyên truyền tiểu thương để phủ sóng QR toàn chợ.

2. NHNN Chi nhánh là cơ quan quản lý nhà nước về tiền tệ và hoạt động ngân hàng trên địa bàn, tham mưu cho UBND tỉnh triển khai Chương trình hành động thực hiện Đề án phát triển TTKDTM tại Việt Nam trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2021-2025 (theo Quyết định số 5019/QĐ-UBND ngày 31/12/2021). Do đó, Chi nhánh trân trọng đề nghị UBND tỉnh chỉ đạo các Sở, ngành phối hợp với NHNN Chi nhánh tỉnh để chỉ đạo và theo dõi các NHTM trong triển khai các hoạt động liên quan đến chuyển đổi số và thanh toán không dùng tiền mặt có sự tham gia của ngành Ngân hàng.

NHNN Chi nhánh đề nghị được tiếp tục chủ động phối hợp với UBND các huyện, thị xã, thành phố trong tỉnh và các sở, ngành liên quan cùng thực hiện việc nhân rộng mô hình tuyến phố/chợ TTKDTM, góp phần hoàn thành kế hoạch đã đề ra.

3. Xã hội hóa việc trang bị hệ thống wifi công cộng tại khu vực các chợ để hỗ trợ tiểu thương, người dân có thu nhập thấp có điều kiện tham gia thanh toán bằng mã QR.

4. Kiến nghị UBND tỉnh Khánh Hòa chỉ đạo các sở, ban, ngành liên quan có chính sách ưu đãi để khuyến khích tiểu thương các chợ tích cực tham gia TTKDTM bằng cách giảm các khoản phí đang áp dụng tại chợ khi có lượt giao dịch qua tài khoản thanh toán tương ứng với doanh thu bán hàng (ít nhất trên 50%) trong 01 thời gian nhất định để tạo dần nếp TTKDTM hàng hóa, dịch vụ.

5. Theo chỉ đạo của Chính phủ tại Chỉ thị số 20/2007/CT-TTg ngày 24/8/2007 về việc trả lương qua tài khoản cho các đối tượng hưởng lương từ ngân sách nhà nước, đến nay toàn tỉnh đã thực hiện tốt công tác này. Vì vậy, kiến nghị UBND tỉnh, các Sở, ngành, cơ quan chỉ đạo cán bộ, công chức, viên chức và người lao động tích

cực thực hiện TTKDTM khi thanh toán hàng hóa, dịch vụ nói chung và khi đi chợ nói riêng.

6. Có chính sách khuyến khích các doanh nghiệp, hộ sản xuất, kinh doanh trong toàn tỉnh tích cực tham gia TTKDTM nói chung, chương trình phủ sóng QR nói riêng (không chỉ tại các chợ truyền thống) trên địa bàn tỉnh để thuận tiện cho người dân trong tỉnh áp dụng các phương thức TTKDTM thay thế dùng tiền mặt để thanh toán hàng hóa, dịch vụ.

7. Từ thực tế và kinh nghiệm triển khai thí điểm, NHNN Chi nhánh xây dựng Mô hình Chợ thanh toán không dùng tiền mặt (*gửi kèm*). Kính đề nghị UBND tỉnh chỉ đạo cho triển khai tại các huyện, thị xã, thành phố trong toàn tỉnh, tham khảo và áp dụng./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh;
- UBND TP. Nha Trang;
- Sở Công thương;
- Lưu: VT, THKT.

Q. GIÁM ĐỐC

Đỗ Trọng Thảo